

VIII. évfolyam 09. szám 2026. 02. 26. - 03. 04.

890 Ft Éves előfizetőknek: 855 Ft
4,61 EUR 18,9 RON 459 DIN

mandiner

AZ UTOLSÓ CSEPP?

Kijev elzárta
az olajcsapot,
Brüsszel hazánkat
fenyegeti

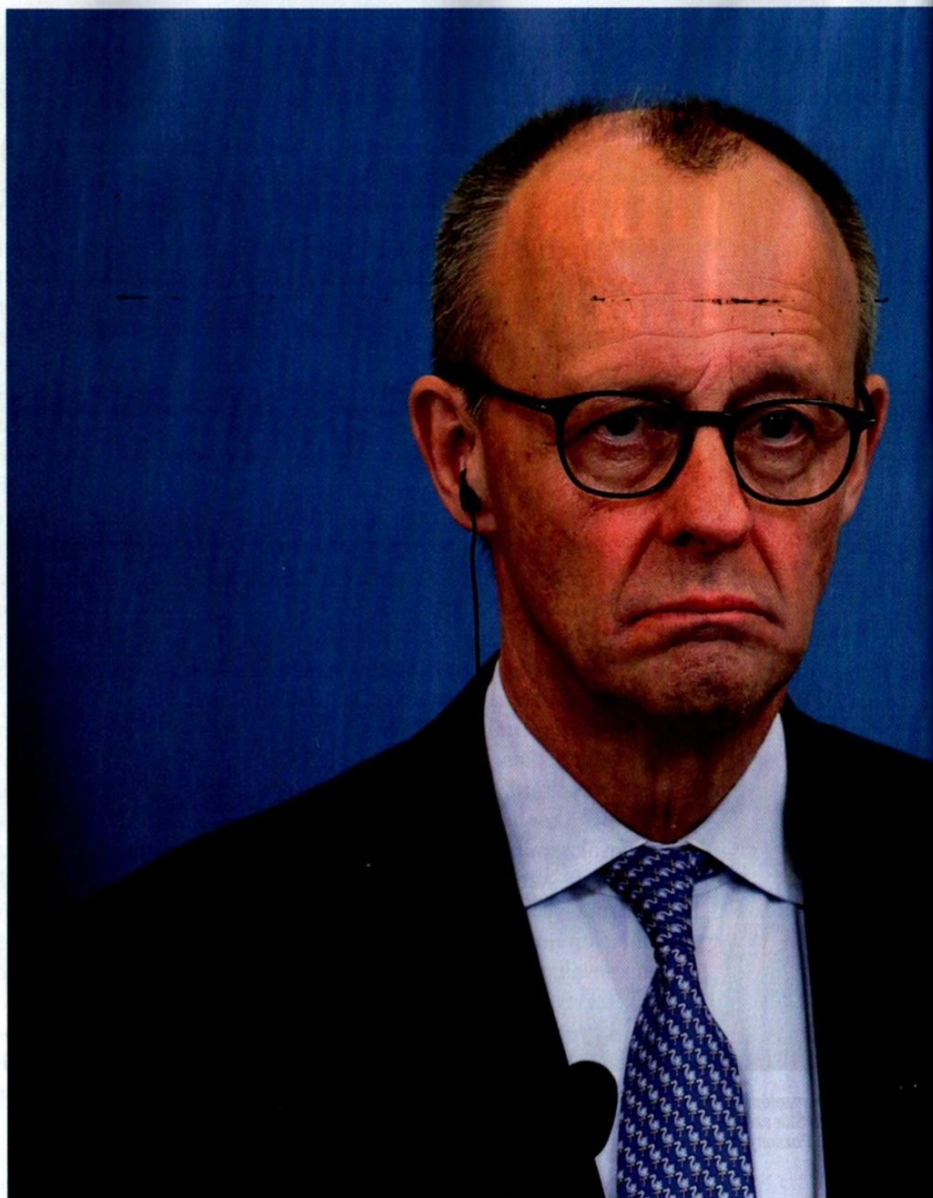
www.mandiner.hu

9 772676 929008 26009

külföld

Elmaradt Merz konzervatív fordulata

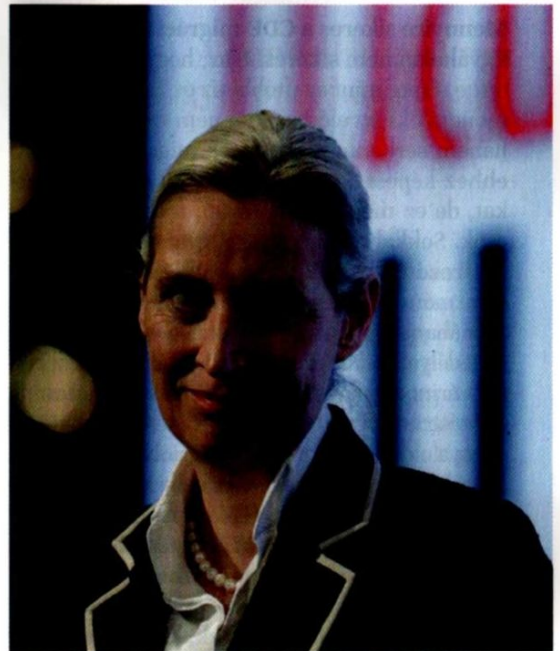
TARI TAMÁS

Friedrich Merz német kancellár egy év alatt sem hozta el a rendet, amellyel kampányolt: a migráció, a közbiztonság és a gazdaság ügyében hiába van diagnózis, megoldás nincs. A németországi politikáról Bauer Bencével, az MCC Magyar–Német Intézet az Európai Együttműködésért igazgatójával beszélgettünk.

Mit mutat lassan egy év elteltével Friedrich Merz német kancellár belpolitikai mérlege?

Merz már a megválasztása napján történelmet írt: nem szerezte meg elsőre a „kancellári többséget”, és csak a második fordulóra választották meg. Ez olyan hiba volt, amit könnyen kivédhetett volna. A németek jelentős része azt várta tőle, hogy helyrehozza, amit az előző, baloldali-liberális „jelzőlámpa-koalíció” és a Merkel-korszak elrontott: rendbe teszi a migrációs politikát, rendezi a belbiztonsági helyzetet, megerősíti a munkaalapú társadalmat és a gazdasági keretfeltételeket, valamint kezeli a hanyatló infrastruktúra és a bürokrácia problémáit. Sok választót sokkolt az adóssághéj feladása is: a német kormány ezermilliárd eurós hitelt vett fel, ráadásul jogállamisági szempontból megkérdőjelezhető módon, még az előző parlament szavazataival.

FOTO: SHUTTERSTOCK, FCSŐR-MARTON

Alice Weidel, az AfD társelnöke a Mandiner Klubesten

Merz arra épít,
hogy nagy
formátumú
külpolitikai
kancellárként
tartsák majd
számon a
történészek

Friedrich Merz német
kancellár érzi a rá
nehezedő nyomást

Németország, kiváltképp a koronavírus-járvány óta, sokat romlott: lelassult, elkényelmesedett, holott a migrációhoz, Ukrajna támogatásához és a zöldített gazdasághoz kapcsolódó, morális felsőbbrendűségből fakadó politikák egyre nehezebben fenntarthatók.

Tényleg a Németország Szociáldemokrata Pártjával (SPD) kötött kényszerkoalíció miatt csúszik félre a Kereszténydemokrata Unió (CDU) politikája?

Friedrich Merz okosan ráismert a problémákra: beszélt arról, hogy többet kellene dolgozni, és kritizálta a közbiztonságot is, de ezeket a helyes gondolatokat nem követi politikai cselekvés.

A mainstream média minden karakánabb mondata után összetűz alá veszi, ő pedig visszavonulót fúj. A CDU és a Keresztényszociális Unió (CSU) rendszeresen arra hivatkozik, hogy az SPD miatt nem tud semmit véghez vinni. Tragikomikus, hogy a szocdemek mint egy 16,4 százalékkal történelmi mélypontra lévő párt tartják sakkban Európa egyik legerősebb államának kormányát. A kereszténydemokraták kisebbségben is eredményesebben kormányozhatnának, csak hogy ehhez időnként együtt kellene szavazniuk az Alternatíva Németországért párttal (AfD), amit a CDU egy része moralizálásból továbbra is elutasít.

Jöhet lázadás a CDU-ban Merz politikája ellen?

Merz korábbi legnagyobb támogatói most a legnagyobb kritikussai: konzervatív fordulatot vártak tőle, de nagyot csalódtak. Ugyanakkor a lázadás nem a CDU márkajele. Akik markánsabb jobboldali politikát vártak tőle – főleg a szavazók –, már rég elhagyták a pártot, ami meg is látszik. A CDU-CSU együttes támogatottsága épphogy eléri a 25 százalékot, egyes mérések szerint az AfD már megelőzte. A maradék tagság kivár – kivételt inkább az ifjúsági szervezet, a Junge Union politikusai jelentenek, akik egyre többször szólalnak fel a kormány döntései ellen. Merznek a párt bal- és jobbszárnyából is támadásokra kell készülnie, Angela Merkel pedig évek óta először jelenik majd meg a pártkongresszuson. Sok elemző szerint ez intő jel lehet Merz számára: „Merkel asszony figyel téged.”

külföld

Mennyire sikeres a CDU migrációs politikája?

Egyáltalán nem sikeres. Igaz, hogy Merz többet tett e téren, mint az utóbbi tíz év kancellárjai, de mondjuk ki: az elődjei pont nem visszaszorítani, hanem serkenteni akarták a migrációt. A CDU ehhez képest tényleg jó irányba viszi a dolgokat, de ez még mindig olyan, mint halottnak a csók. Sokkal többet, sokkal gyorsabban, sokkal határozottabban kellene cselekedni. Hiába dönt a kormány olyan szimbolikus lépésekről, mint a Szíriába vagy Afganisztánba való visszatoloncolás engedélyezése, ha ez hónapokig csak pár tucat embert érint ténylegesen. A számok sem mutatnak áttörést: az anyagi támogatásért cserébe hazatérők aránya elenyésző az összmigrációhoz képest. Jól látszik, hogy a jelenség mára belbiztonsági, identitásbeli, kulturális problémává fajult, amit tetőz a munkaerőpiac, a polgári juttatások bőkezű és semmittevésre motiváló rendszere.

Van alapja annak a kritikának, hogy a kancellár a külpolitikába menekül a kudarcok elől?

Teljesen így van. Merz sokat utazik, és tudatosan épít arra, hogy nagy formátumú külpolitikai kancellárként tartsák majd számon a történések. Erre kevés esélye van. Mi több, némileg kényszerpályára navigálta magát, amikor az Ukrajna további katonai támogatásáért síkra szálló európai országok vezetői szerepére törekedett. Németország akkor tud nagy és erős lenni kifelé, ha a belső viszonyai rendezettek, van némi kohézió, társadalmi elégedettség és gazdasági erő. Egy belső problémákkal, gazdasági hanyatlással, növekvő elégedetlenséggel és politikai feszültséggel küzdő ország viszont alig képes jelentős innovációra. Nem alkalmas arra, hogy példaként szolgáljon másoknak.

Külpolitikai téren mennyire sikeres a kormányfő?

Friedrich Merz mindig csak szalad előre, akár a Mercosur-egyezmény erőltetése, akár Ukrajna korlátlan támogatása terén, és gyakran nem is figyel oda, hogy a saját népe mit szeretne. Eközben folyamatosan nő rajta a nyomás a német gazdasági szereplők részéről, akik joggal várják el, hogy javítsa a német cégek külpolitikai pozícióit és erősítse a recesszióból lábadozó gazdaságot.

Mi áll a friss német–olasz közeledés mögött?

A francia–német viszony Olaf Scholz kancellársága óta jelentősen megromlott. A háttérben a közös katonai beszerzések, az eltérő energiapolitikai megfontolások és sok más kérdés áll. A konzervatív olasz kormány nyilvánvalóan jobb szövetségese a németeknek migrációs kérdésekben, mint a

Jelenleg az AfD a szövetségi kormány egyetlen reális kihívója

Rendőrök által elfogott illegális migránsok a német–lengyel határon

progresszív francia. Giorgia Meloni miniszterelnökre mindig érdemes figyelni. Olaszország már nem Európa beteg embere, nem úgy, mint Franciaország, ahol egyre gyorsabban inflálódnak a kormányok, és a gazdasági-pénzügyi mutatók is romlanak. Nem véletlenül születtek átfogó belbiztonsági megállapodások Berlin és Róma között a január végi kormánykonzultációkon. Bár az továbbra is kérdéses, hogy Merz megváltoztatja-e érdemben a német álláspontot a Meloni által folyamatosan kritizált European Green Deallel kapcsolatban.

FOTÓ: FÖLDHÁZI ÁRPÁD, AFP / JENS SCHULTE

A kancellár gyakran nem is figyel oda, hogy a saját népe mit szeretne

Bauer Bence

Jogász, publicista, a budapesti MCC Magyar-Német Intézet az Európai Együttműködésért igazgatója. Tanulmányait Passauban, Bonnban és Budapesten végezte, LL.M fokozatát az Andrásy Egyetemen szerezte. Több mint egy évtizedig a Konrad-Adenauer-Stiftung magyarországi munkatársa volt. Rendszeresen publikál magyar és német lapokban. Németország szakértője. 2021-ben Magyar Arany Érdemkereszttel tüntették ki.

Milyennek látják Merzet Washingtonban?

A kancellár az amerikaiak szerint jól vizsgázott, nem került konfliktusba Donald Trumpgal, nem rontott a helyzetén az elnöknel tett látogatásával. Ez már nagy siker. Az amerikai kormányzathoz fűződő német viszonyt jelentősen befolyásolta a német közvélemény, de főleg a CDU egyoldalú elköteleződése Kamala Harris mellett. Csak kevesen voltak a pártban, akik a választás előtt igyekeztek jó kapcsolatot ápolni Trumpgal. November 6-án pedig jött a hideg zuhany: Trump fölényesen nyert. Innen kell most javítania Merznek. Nem egyszerű helyzet, különösen úgy, hogy a hagyományosan erős és jelentős német exporttöbbletet hozó amerikai-német gazdasági kapcsolatokat erősen visszavetették a Trump által bevezetett védővámok.

Az AfD-nek sikerült valódi kihívóvá válnia?

Jelenleg az AfD a szövetségi kormány egyetlen reális kihívója. 2024-ben kiderült, hogy a formáció beágyazott, elfogadott párttá vált, a szavazók többsége már meggyőződésből teszi a neve mellé az ikszet. Az AfD-nek el kell döntenie, hogy akar-e kormányozni, bár szerintem ezt a döntést már rég meghozta. Alice Weidel társelnök pragmatikusan, gazdasági észszerűséggel, nemzetközi kapcsolati hálót építve tudta sikeresen pozicionálni a pártot. Most már ők az esélyesek.

Mit jelentene, ha tartományi szinten is sikeresek lennének?

Az idei öt tartományi választásból az AfD Mecklenburg-Elő-Pomerániában és Szász-Anhaltban 38-40 százalékon állva stabilan vezet. A többi párt eredménye és a választási részvétel dönti el, képesek lesznek-e történetük során először tartományi miniszterelnököket állítani. Ha igen, az új fejezet lenne az AfD németországi politikai előretörésében, egyúttal a körük emelt „tűzfal” végleges leomlásával is járna. Németországban ugyanis a tartományoknál van a fő hatalom, ott dől el a német mindennapokra nézve számos fontos kérdés, például az oktatás, az igazságszolgáltatás, a rendfenntartás. De a tartományi delegáltak a szövetségi tanácsban (Bundesrat) a szövetségi politikába is beleszólhatnak. Itt akár nagyobb, szimbolikus erővel bíró döntések is születhetnek.